

File name: Avsnitt 25 - Trendspaning från Kairos Future ljud.wav
Transcriber: ScriptMe.io
Operator: Magnus Degerman
Date of transcription: Nov 25 2024

Ulf: Hej och välkomna till Östhammars kommun! Samhälls och näringslivsutveckling. Det var ett långt ord. Den har en förkortning också.

Elin: Inblick. Östhammar.

Ulf: Inblick. Östhammar. Hej Elin.

Elin: Hej Ulf.

Ulf: Förra veckan var vi tvungna att ställa in vår podd sändning. Det var vi. Men nu är vi tillbaka.

Elin: Nu ska vi prata om spännande saker.

Ulf: Du beställde en rapport av Kairos Future förra året. Kan du berätta någonting om varför du gjorde det och vad det är för någonting?

Elin: När vi har sett att det kommer stora etableringar till Östhammars kommun, så förstår man också att det kommer nya arbetstillfällen och de behöver fyllas med människor för att få människor att flytta in. Så måste man förstå vad som gör att människor väljer att flytta till en speciell plats. Och det är inte alldeles enkelt. Och Kairos Future har ett sådant arbete där de jobbar med att ta fram den typen av undersökningar. Så då bad vi dem om hjälp att göra en flytt och boendestöd som vi fick sen och den är väldigt. Den är rejäl kan man säga.

Ulf: Ja verkligen. Vi ska inte trötta ut våra tittare och lyssnare med alla 100 sidorna här, men.

Elin: Om de vill läsa alla 100 sidorna så finns den på hemsidan längst ner. Under fliken Näringsliv och tillväxt så man kan hitta den där. Vi delar den också under sändningen så att man kan kika på den där.

Ulf: Studien heter alltså Stora flytt och boendestöd eller nånting sånt.

Ulf: Den här gjorde Kairos Future också 2014 2015. Den här gången är det 17. Eller om det är 16 andra kommuner också med i den här studien.

Elin: Från början var det över 20 tror jag, men det kan ha varit så att några hoppade av sen.

Ulf: Och det som man ser i den här studien är alltså vilka flyttmönster som finns i landet och vilka boendepreferenser som finns just nu. Och boendepreferenser pratade du och jag om. Vad är det för någonting?

Elin: Vad söker man sig till? Vad vill jag ha där jag bor? Det har man undersökt här och det var väldigt intressant att ta del av tycker jag. Det är bara att gå till sig själv och fundera på varför valde jag att bosätta mig där jag bor?

Ulf: Ja just det.

Ulf: Och vi vill ju också veta på vilket sätt påverkar de här flyttmönstren och de här boendepreferenserna Östhammars kommun och våra förutsättningar att framstå som en som en attraktiv kommun? Nu ska vi bläddra lite grann här och vi ska se så att det hänger med. Vi ska titta. Vi ska börja med att titta på bild 10:11. Jag bläddrar fram till bild 10:11.

Ulf: Och den här. Hela den här studien är uppdelad i fem olika kapitel och den börjar med att zooma ut väldigt stort och sedan så zoomar in väldigt smalt och kommer ner till vår kommun. Ja precis så om man börjar och tittar i världsperspektivet så kan man se en del omvärldstrender som som påverkar Östhammars kommun också. Och några av de här omvärldstrenderna ser ni i bilden här. Det är till exempel att klimateffekterna blir allt mer påtagliga, och också att det blir ett ökat och breddat fokus på just hållbarhet, att arbeta mer långsiktigt. Man ser att ord som mobilitet och inte minst trygghet kommer fram. Mobilitet handlar ju om att vara tillgänglig. Digitaliseringen skapar förutsättningar, men det handlar också om att vara rörlig. Tryggheten kommer vi att se rakt igenom hela dokumentet kan vi

avslöja.

Elin: Det är något som många söker. Men det här med en självgående och friktionsfri vardag tycker jag också genomsyrar mycket. Man vill att det ska vara lätt, man ska kunna ta sig lätt. Man ska kunna ha sin vardag där barnen tar sig till sina aktiviteter Det ska finnas en enkelhet. Man vill inte binda upp sig på en massa krångel.

Ulf: Det är mycket logistik som ska funka och det vet man om inte annat för sin egen del. Nu är inte jag småbarnsförälder längre, men den tiden jag var det så var det väldigt viktigt. Och jag bläddrar direkt till de här slutsatserna för Östhammars trender som påverkar flytt och boendemönster. Och jag tänker att jag ska lyfta fram några saker här som är särskilt viktiga.

Ulf: Och det jag tänker på är punkt tre, att Östhammars kommun. Framgång påverkas starkt av i vilken utsträckning kommunen är attraktiv för personer med distansarbete. Det här pratade ju Kairos Future om när de presenterade den här för oss. Kan du berätta någonting om det som du kommer ihåg från den delen av samtalet?

Elin: Ja, det var en bussig passning där. Men men. Det vi ser är att Östhammars kommun har en stark Boendeprofil, det vill säga att man bor här. Men man kanske pendlar någonstans. Men den har mycket attraktivt att erbjuda för den som väljer att bosätta sig här. Så jag tänker att det kanske är det du vill att jag skulle säga här.

Ulf: Ja, sen tänker jag så här att man kan bo i Östhammars kommun och till exempel jobba i Gävle eller Uppsala eller Stockholm.

Elin: Rent geografiskt har vi storstadsregioner på nära håll och Arlanda ska vi inte glömma heller bort.

Ulf: Om det skulle vara så att arbetet så medger, så kan man arbeta på distans en eller två dagar i veckan om man tycker att det känns bra.

Elin: Det såg vi efter pandemin att det ökade också. Folk vände sig vid att jobba hemma och då kanske man också vågade flytta lite till ställen där man kanske tidigare har haft sommarstuga eller så.

Ulf: Den bild som jag bläddrar till nu, den visar också vår relation med storstadsregionerna och framför allt med Uppsala. Vi har ju en Sedan och nu har jag inte mina glasögon på mig. Jag tror att grafen börjar på 93 eller något sånt där. Så har vi alltid haft en stark relation till Uppsala och en pendling fram och tillbaka. Och det som visas i den här grafen är att antal människor som pendlar dagligen, antingen till eller från Östhammar till någon av de här kommunerna och som vi ser om vi går från vänster till höger, så ser vi att det var i början på 90 talet ungefär 02:00 personer som till exempel pendlade till eller från Uppsala från Östhammar, och nu är den siffran uppe i gott och väl över 3000.

Elin: Jag tror till och med att den är. Om vi räknar alla så är det nästan 05:00 om vi räknar med alla kommuner, inte bara Uppsala precis.

Ulf: Men relationen till Uppsala är ju slående här och den är oerhört stark förstås. Även om den inte har ökat så mycket de senaste åren så har vi ett starkt beroende av Uppsala och vi har Uppsala att tacka för mycket, tycker jag. Och det är viktigt att det också går bra för Uppsala för vår del. Vi är en del av den arbetsmarknadsregionen. Nu ska jag bläddra fram till en annan bild som jag hade tänkt att jag skulle lyfta fram. Det finns ju många bilder som man kan ha skäl att titta på, men vi har valt ut några stycken. Den här är ju lite spännande. Vad säger den?

Elin: Elin Förr så flyttade man dit där det fanns jobb. Det var det som var drivkraften när man flyttade sig runt i Sverige, eller kanske till och med från andra länder hit. Att det skulle finnas ett arbete. Idag är det inte huvudfokus, utan idag är det helt andra saker som också påverkar, som man kanske inte hade möjlighet och råd att fundera så mycket över förr, men som man har idag och kan bestämma sig att jag vill, jag vill bo där jag ska trivas och inte bara att jag kan försörja mig.

Ulf: Och det är någonting som blir väldigt starkt i hela den här studien. Att det handlar inte bara om att ha mat på bordet och ett jobb att gå till.

Elin: Nej.

Ulf: Utan det är lite mer.

Elin: Lite av det här mellan husen också. Vad finns det för erbjudande som man som vi har?

Vad får man om man flyttar till vår kommun?

Ulf: Förklara vad du menar med mellan husen. För du säger det ofta och jag tycker det är ganska välfunnet. Berätta lite grann vad du tänker då.

Elin: Ja, men i en kommun så jobbar vi jättemycket med de hårda värdena. Det är vägar och det är Va Och det är husbyggnationer och det är gatubelysning och det är snöröjning allt det där. Men det som håller ett samhälle samman och som kanske skapar en känsla för ett samhälle. Det är ofta det som händer mellan husen. Det kan vara föreningslivet, det kan vara erbjudande om aktivitet. Vi har en fantastisk kustdel. Vi har friluftsliv och vandringsleder. Vad finns det för erbjudande? Vad finns det mer än tak över huvudet och en upplyst gata så jag kan köra hem på kvällen den biten.

Ulf: Och det är det som är på frammarsch här. Här visas det i form av att det är lugnt och fridfullt. Men vi kommer se den här studien lite längre fram. Att det finns andra faktorer också som.

Elin: Lugnt och fridfullt får inte gå så långt så att det blir en likvaka av det heller. Det visar sig också att det måste finnas aktivitet här.

Ulf: På frågan i vilken utsträckning? Vi har följande anledningar till att du flyttade. Och då ser vi att livsförmaximering och livskvalitet är sådana begrepp som kommer väldigt högt upp.

Elin: På grund av bättre livskvalitet. Och den nya platsen var attraktiv för mig och jag ville ha en bättre bostad.

Ulf: Och då tänker jag att det är naturligt att bläddra till den här bilden. Och här ska man gå från vänster till höger. Då är det en ruta blå ruta till vänster och det är en gul ruta i mitten och sedan en röd ruta till höger. Och det här visade då vilka flyttmotiv som fanns 2020, vilka flyttmotiv som vi ser idag och vilka motiv som Kairos Future spår för framtiden. Och fortfarande är det viktigt att försörjningen finns förstås, men det adderas en del saker vi nämnde alldeles nyss då jakten på bättre livskvalitet. Men vad ser Kairos Future för framtiden då?

Elin: Grundläggande säkerhet styr flyttmönster. Det är det som gäller idag. Men också. Och

det ser vi, det har börjat komma. Trygghet kommer väldigt högt upp så trygghetsdelen är redan idag börjar vi ana den. Men grundläggande säkerhet inkluderar naturligtvis klimat, trygghet och hela den biten också skjuts det på. På vägen till skolan så känns det inte särskilt bra att bosätta sig där.

Ulf: Och den här och nu har jag inte jag mina glasögon framför mig. Men jag tyckte den var ganska talande ändå. Den visar ju dels. Allra längst till vänster ser man vilka faser som man oftast ser. Flyttningar. Det kan antingen vara när man är ung, dvs. I det här fallet mellan 18:25 år tror jag det är, och sedan under det som kallas för ansvarsområden åren mellan 27 och 44 och sedan den andra frihetsfasen, det vill säga när barnen har flyttat hemifrån. När man är över 45

Ulf: och då ser man att det finns lite olika flyttpreferenser när man är eller flyttmotiv. I det här fallet står det när man är yngre. Då handlar det kanske om att man vill flytta hemifrån eller att man vill studera.

Elin: Komma närmare saker, vill vara där det händer.

Ulf: Och under ansvarsåren så handlar det om att det ska vara barnvänligt. Och i takt med stigande ålder när barnen har flyttat hemifrån, då Det är mer livskvalité. Det som jag tyckte kändes lite spännande med den här bilden var ju. Vilka kommuner kommer bäst ut? Eller rättare sagt ha bäst förutsättningar utifrån de där olika åldersgrupperna? Och då ser man ju att i den yngsta fasen, det vill säga i den första flyttfasen, så handlar det delvis om kommuner som Solna, Sundbyberg och i viss mån även Uppsala.

Elin: Umeå nämns där också storstadsnära Göteborg. Det är liksom det faller sig naturligt.

Ulf: Men i de andra faserna. Där är det nog kommuner som jag tycker påminner lite grann om vår kommun.

Elin: Till exempel Trosa. Nykvarn ligger inte så långt ifrån hur vi har det.

Ulf: Så det ser vi också på nästa bild. Den där bilden som jag tycker också visar var vi kommer ut. Lite grann som vinnare i flyttkarusellen och vad vi tappar våra.

Ulf: Medborgare. Vi är ju på plussidan, det vill säga ovanför nollstrecket, under huvuddelen av

Ulf: tiden när det gäller barn och vuxna. Och när det gäller medelålders och äldre. Men våra yngre väljer ofta att flytta ut från kommunen.

Elin: Det är då man hoppas att de kommer tillbaka. När de kommer till ansvarsåren. När de sen ska ha egen familj så.

Ulf: Går det inte att visa den här studien utan att beröra. Ett begrepp som vi ofta har haft skäl att återkomma till, och det är begreppet mysigt.

Ulf: Ska du förklara lite grann hur den här grafen är uppbyggd? För den är inte alldeles enkel.

Elin: Nej, den här är. Det är tre kolumner. Den första är för lägenhetsboende. Den andra är för radhus och den tredje för villa. Den nedre delen av bilden. Det är vad man svarade på de sju viktigaste sakerna när man valde bostad 2015. Den övre, den gula eller orangea delen. Den är från 2023. Vad som var viktigt då och det vi ser är att det har ändrat på sig en del. En sak som har fallit bort är att platsen, platsen som bostaden är belägen på. Den har försvunnit ur alla tre kategorierna. Det är intressant i sig, men sen har också mysigt. Det fanns inte med 2015. De seglar upp och villa. Där ligger den på tredje plats.

Ulf: Det som mäklarna alltid har sagt. Läget. Läget. Läget. Det gäller delvis, men nu är det mer att läget ska vara mysigt också.

Elin: Sen så ser vi att möjligheten till utevistelse, balkong och veranda på lägenhet och radhus och fin trädgård är högst upp när man väljer villa.

Ulf: Det är väl de här trädgårdsprogrammen på TV där.

Elin: Vi skyller allt på dem. Det är intressant att följa upp. Ljust och fräscht. Det har dalat

lite.

Ulf: Ska vi tänka på det här när vi skapar förutsättningar för nya bostadsområden i vår kommun?

Elin: Det måste vi göra. Vill vi attrahera unga som ska flytta hemifrån, då är det sannolikt att de kanske vill ha en bostadsrätt eller en hyresrätt. Vad behöver finnas där för att de unga ska välja den? Här finns en del av de svaren där. Den här studien är viktig, tänker jag.

Ulf: Vi visade ju faktiskt den här studien ungefär på det här sättet för ett antal fastighetsutvecklare på en samhällsbyggnads frukost förra veckan, som de trotsade vädret den dagen.

Elin: Det var modiga entreprenörer.

Ulf: Vi ska avrunda den här sändningen med att berätta något av vad Kairos Future identifierade som Bra med Östhammar och mindre bra med Östhammar.

Elin: Utifrån de öppna svaren.

Ulf: Och vi börjar med mindre bra så att vi kan avsluta med det som var bra.

Speaker S3: Det tycker jag.

Ulf: Något som uppfattades som mindre bra var att det var lite för mycket skvaller i Östhammar.

Elin: Dåliga kommunikationer.

Ulf: Lite tråkigt.

Ulf: Också det här med att en del butiker inte har samma förutsättningar att vara kvar på marknaden längre. Det uppfattas som mindre bra.

Elin: Sen är inte alla som är riktigt lika lätta. Dålig gräsmatta tänker jag. Den är lite svår. Hanterlig.

Ulf: Ska vi hoppa till det som är bra med Östhammar?

Elin: Men det finns en sak som är lite gemensamt, både på dåligt och bra. Och det är faktiskt liten tomt.

Elin: Liten tomt. Den kommer med. Trevlig. Näst högst upp här på Bra också. Skulle önskat en större tomt där tror jag Östhammar har en fördel till till exempel Uppsala. Om vi tittar på Lindbacken så är tomterna yttepytte små villatomter. När man när man säljer möjligheten att erbjuda lite större tomter. Det tror jag är en USP som vi skulle kunna jobba med också.

Ulf: För de som Tycker om att klippa gräs. Du har en stor tomt.

Elin: Jag gillar ju inte att klippa gräs. Jag provar får istället.

Ulf: Vad är det mer som uppfattas som positivt med Östhammar?

Elin: Ja, inte helt. Det här hade man inte fått så mycket odds på, men nära till vatten och annan natur. Nära till affärer av olika slag. Det är fin miljö, trevligt område, lugn, trygghet och avskildhet. Tryggheten. Den ser vi även i andra. När SCB gör studier att vi ligger väldigt högt i trygghet söker man sig till en trygg plats och Östhammar kommer högt upp. Om det är en preferens.

Ulf: Och också bra miljö.

Ulf: Nära till natur men också vårdcentralen lyfts fram här. Och det är ju lite intressant. Den är ju ofta debatterad. Vårdcentralen. I det område.

Elin: Där jag bor så ser vi mycket fram emot att få en vårdcentral.

Ulf: Vi kan väl stanna där tänker jag. Vi har skummat igenom den här ganska voluminösa rapporten. Den gav mig en hel del som jag redan visste, men också en del nytt tycker jag. Vad tycker du var mest intressant med den här rapporten?

Speaker S3: Oj.

Elin: Det var svårt att svara på. Men det är mycket kring det här. Just att tryggheten kommer högt och att vi har saker. Jag blir stärkt i att vi har väldigt mycket att erbjuda i Östhammars kommun.

Ulf: Ja, jag kände också det faktiskt.

Elin: Jag känner mig stärkt av den. Sen gäller det att lyfta fram det och nå ut med det. Kommunera det fantastiska föreningslivet. Eller hur det är att leva här på sommaren. Eller få med det där och nå ut med det. Det är ett ganska högt surr så det gäller att nå ut. Men om vi kan alla vara ambassadörer för vår kommun så tror jag att vi har goda förutsättningar.

Elin: Du då.

Ulf: Jag delar din uppfattning. Jag blev också väldigt positivt inte överraskad utan fick en positiv känsla i kroppen när jag läste den här. Jag tänkte att vi kommer lite grann ut som vinnare i den här framtidens kommun. Både att vi har en närhet till huvudstadsregionen, men märker också att vi har ett visst avstånd som skapar den här möjligheten till vad det nu kan vara.

Elin: Trygghet, lugn och ro och avskildhet. Hela den biten.

Ulf: Att vara en del av huvudstadsregionen tycker jag känns riktigt bra. Samtidigt som vi har en skärgård och vi har en natur.

Elin: Ja.

Ulf: Vi ska säga det också innan vi avslutar att vi har fått en del inspel på teman.

Elin: Som vi ska ta upp framöver.

Ulf: Vi fortsätter ta emot flera sådana tips.

Elin: Tack snälla ni som har skickat.

Ulf: Och då syns vi nästa tisdag.

Elin: Det gör vi. Tack för idag.

Ulf: Hej då.